

טוני גרינמן, משרד עורכי דין עדכונים בדיני זכויות יוצרים, תקשורת ומדיה

העדכון מוגש כשירות ללקוחותינו. למידע מפורט יותר בקרו באתר שלנו ב-
www.tglaw.co.il

כי החלטת המועצה פוגעת שלא כדין בחופש הביטוי של העותרים, ומן הדין להתיר את הקרנת הסרט ולהניח לציבור הצופים לשפוט אותו בעצמו.

החלטה זו עשויה לסמל, למעשה, את סוף דרכה של המועצה לביקורת סרטים, כפי שהחלטה קודמת של ביהמ"ש העליון בענין לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות הביאה לביטול הצנזורה על מחזות. אכן, הצנזורה על סרטים היא מוסד ארכאי שאין לו מקום בדמוקרטיה מודרנית. ייתכן ועוד יש מקום למועצה למלא תפקיד של סיווג סרטים לצפייה לפי גיל, אך לא מעבר לזה.

הסגת גבול באתר אינטרנט

בית-המשפט דן בתביעה של מנהל אתר אינטרנט, המספק שירותי היכרויות, דואר אלקטרוני, ופורומים לגולשי האתר, כנגד הנתבע, אשר גרם לטענתו, להשבתת האתר ושירות הדואר שלו במשך כ-3 שעות. קריסת האתר נגרמה בעקבות תוכנה אוטומטית שהנתבע הפעיל לאיתור תיבות דואר אלקטרוני של המשתתפים בפורומים של האתר. בעקבות הכניסות המרובות, קרס האתר, ונגרם לו נזק רב.

הנתבע, מנהלו של אתר אינטרנט למבוגרים, הודה בכתב ההגנה כי נכנס לאתר של התובע על מנת לאתר לקוחות פוטנציאליים ולהגדיל את

יבדיל האדם בין האמת והשקר". משפט זה ממצה את עמדתו של ביהמ"ש - היותו של ביטוי שקרי אינה, כשלעצמה, עילה להסרת ההגנה ממנו. גילוי האמת בחברה חופשית מסור לציבור, הנחשף למגוון דעות ואמירות, ובתוכן גם אמירות שקריות. למועצה, בדומה לכל רשות שלטונית, אין מונופולין על האמת, וציבור הצופים הוא שישפוט את אמיתותו של הסרט.

החלטת המועצה פוגעת בחופש הביטוי של יוצר הסרט ולאנשים אשר להם הוא משמש כפה. חופש הביטוי הינו, כידוע, מעקרונות היסוד של מטרנו הדמוקרטי, והוכר בפסיקה כ"זכות עילאית", המשמשת אף בסיס לזכויות אחרות. משמעותה של זכות זו, כי אסור לשלטון להגביל את האפשרות להשמיע ולשמוע דעות בפומבי, ומוטלת עליו חובה למנוע מאחרים להפריע לבעלי הזכות לעשות בה שימוש.

זאת ועוד: הצורך בהגשמה עצמית של המתבטאים עצמם והצורך בשמירה על הסדר הציבורי נמנים אף הם עם הטעמים שביסוד חופש הביטוי. הטלת איסור על ביטויים שקריים, אומרת השופטת, עלולה לתרום להצטברות ה"קיסור החברתי" המצטבר בקרב מחזיקי דעות מיעוט אלו ואחרות בחברה, שתביא להתפרצות אלימה שלו.

לאור האמור לעיל, נקבע בפסק הדין, כי אין מנוס מן המסקנה,

ביהמ"ש אישר את הקרנת הסרט "ג'נין ג'נין" של מוחמד בכרי

בג"צ דן בהחלטתה של המועצה לביקורת סרטים שלא להתיר את הקרנת סרטו השעוררייתי של הבמאי מוחמד בכרי "ג'נין ג'נין", המתאר את הזווית הפלסטינית לאירועים שהתרחשו במחנה הפליטים בזמן מבצע "חומת מגן", אשר החל יומיים לאחר הפיגוע הנורא במלון פארק בנתניה בו נהרגו 30 בני אדם ו-160 נפצעו.

המועצה פסלה את הסרט, בין היתר, בטענה שמדובר בסרט תעמולה חד צדדי המציג באופן מסולף את האירועים במסווה של אמת דוקומנטרית העלולה להטעות את הציבור.

היוצר ועוד צדדים עתרו כנגד החלטת המועצה. לטענתם, החלטת המועצה הינה בלתי סבירה, שכן היא פוגעת בזכותם לחופש הביטוי וחופש היצירה, וכי ניתנה בחוסר סמכות ועל יסוד שיקולים מדיניים. מנגד, טוענת המדינה, כי הסרט הינו שקרי ומסולף באורח בוטה את המציאות, ופסילת הסרט מתחייבת בשל הסכנה הטמונה בו לשלום הציבור ולרגשותיו. בנוסף, נשמעה גם דעתם של בני משפחות חיילי צה"ל שנפלו במחנה, אשר טענו כי הסרט פוגע פגיעה קשה בשמם הטוב של חללי צה"ל ולוחמיו.

את פסק הדין פתחה השופטת דורנר במשפט מתוך מורה נבוכים של הרמב"ם: "ובשכל

רשימת התפוצה שלו באמצעות כתובות הדוא"ל ששלף מהאתר. מיותר לציין כי לא איתור המידע ולא השימוש בו נעשו בהסכמת התובע ו/או גולשי האתר.

כב' השופט ארנסט דניאל פסק כי כל הפעולות הנ"ל, של הנתבע, אינן תקינות וחורגות משימוש רגיל באינטרנט, שימוש המותר לכל אדם. וכלשונו:

"גם בתחום של האינטרנט, תחום ההולך ומתרחב במהירות, נדרש סדר, ושמירה על כללים אלמנטאריים, והתנהגות הוגנת, בדומה לכללים החלים בחיי יום... כשם שאין להיכנס לחנות וליטול מצרכים ללא תשלום כך אין להיכנס לאתר וליטול מידע מסחרי ללא תשלום. גם חנות היא מקום ציבורי שהציבור רשאי להיכנס אליו בדומה לאתר אינטרנט, אך בכניסה יש לשמור על הכללים המקובלים."

ביהמ"ש פסק כי מעשי הנתבע מהווים עוולה ע"פ פקודת הנזיקין ועבירה על חוק הגנת הפרטיות.

כאמור, יזם הנתבע פניות רבות לאתר התובע אשר גרמו לקריסת האתר, השרת, והמחשב, דבר המהווה עוולה של הסגת גבול במיטלטלין לפי פקודת הנזיקין. במאמר ממוסגר, ראוי לציין כי עוולה זו התיישנה וכמעט שלא נעשה בה שימוש במשך שנים רבות. אולם, עידן המחשבים והשימוש באינטרנט גרם לתחייה מחודשת של העוולה, וכעת נעשה בה שימוש בין השאר בארה"ב במקרים של פגיעה בקווי תקשורת ואינטרנט, בשרתים ומחשבים.

השימוש אשר נעשה במקרה דנן בפקודת הנזיקין רבת השנים לצורך שאלות חדשניות בתחום האינטרנט הינו דוגמא נפלאה

לתפישה הדינאמית של תהליך הפרשנות, וכדבריו של אהרון ברק:

"על השופט לחזור ממסע העבר ההיסטורי ולפרש את החוק על-פי צורכי ההווה".

פורסם תזכיר חוק זכות יוצרים חדש

באחרונה, הפיץ משרד המשפטים תזכיר חוק זכות יוצרים חדש, הוא תזכיר חוק זכות יוצרים, התשס"ד-2003. תזכיר זה בא במקום התזכיר הקודם, שהופץ ב-1999. על-פי האמור באתר האינטרנט של משרד המשפטים, התזכיר "שואף להגדיר בצורה מסודרת בחוק מודרני תחום מרכזי זה, תוך קביעת סוגי היצירות המוגנות, ואת הזכויות הכלכליות והמוסריות בהן". אכן, התזכיר מנוסח בצורה רהוטה והוא מעודכן ומודרני לעומת קודמו. במיוחד, יש בו התייחסות לעידן הדיגיטלי.

מנסחי התזכיר מוסיפים ומציינים, כי "הוראות החוק המוצעות מתבססות על החקיקה הקיימת בישראל, על פסיקת בתי המשפט ועל האמנות הבינלאומיות המחייבות את ישראל". כן מתבססות ההוראות המוצעות, לדברי המנסחים, "על ההתפתחויות שחלו במשך השנים בחקיקה במדינות אחרות". בחינת התזכיר מעלה, כי ההתבססות על המקורות הללו היא מאוד סלקטיבית. התזכיר מתעלם מהתפתחויות חשובות ביותר שחלו בחקיקת האיחוד האירופי. הוא משקף השקפת עולם מוגדרת, שמעדיפה במקרים רבים את האינטרסים של יזמי היצירות ומממניהם על פני האינטרסים של יוצריהן, ואינטרסים של המשתמשים ביצירות על פני אלה של בעלי

הזכויות. השקפת עולם זו אינה עולה בקנה אחד עם המטרה העיקרית של דיני זכויות יוצרים, שהיא מתן תמריץ ליצר על מנת לעודד את היצירה, או עם ההכרה, כי זכות יוצרים היא זכות יסוד חוקתית. בכך, היא בולטת בניגודים שבינה לבין המגמות והשקפות העולם המוצאות ביטוי בחקיקת האיחוד האירופי, שמגינה ביתר שאת על היוצרים עצמם.

בשל השקפת העולם המוצאת ביטוי בתזכיר, הוא צפוי לעורר התנגדות עזה מצד בעלי זכויות יוצרים וארגוני יוצרים.

יש לקוות שהדיונים בתזכיר יסתיימו בהצעת חוק מאוזנת יותר, שתשמור על זכויות היוצרים.

במדור זרקור באתר של משדינו מתפרסמת סקירה של ההיבטים החדשים שבהוראות המוצעות.

260 תביעות על הפרת זכות יוצרים ברשת

בעקבות דחיית בקשתה לסגור את האתר גרוקסטר ואתרים אחרים, שמסייעים להחלפה בלתי חוקית של קבצים ברשת, הגישה התאחדות חברות התקליטים בארה"ב כ-260 תביעות נגד משתמשים שהעלו את הקבצים המפרים לרשת.

ראה אור ספרו החדש של עו"ד טוני גרינמן:

זכויות יוצרים - מעידן הדפוס אל העידן הדיגיטלי

ספרו הראשון של עורך דין טוני גרינמן "זכויות יוצרים, אמנים ומפיקים" משמש כחומר ביבליוגרפיה בקורסים בנושא בפקולטות ומכללות למשפטים ומאוזכר בפסקי דין של בית המשפט העליון. הספר החדש מעדכן ומעמיק את הדיון בדיני זכויות היוצרים, וכולל התייחסות מיוחדת להשפעת האינטרנט על דינים אלה.